

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV URBANISMU

DEPARTMENT OF URBAN DESIGN

BYDLENÍ V SOUDOBÉM MĚSTĚ ARCHITEKTONICKO URBANISTICKÁ STUDIE VYUŽITÍ KOHNOVY CIHELNY V BRNĚ

HOUSING IN THE MODERN CITY ARCHITECTURAL AND URBAN DESIGN FOR RE-USE OF FORMER
BRICKYARD "KOHNOVA CIHELNA" IN BRNO

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Anna Vazhnenko

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.

BRNO 2017

Zadání diplomové práce

Číslo práce:	FA-DIP0097/2016
Ústav:	Ústav urbanismu
Studentka:	Bc. Anna Vazhnenko
Studijní program:	Architektura a urbanismus
Studijní obor:	Architektura
Vedoucí práce:	doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.
Akademický rok:	2016/17

Název diplomové práce:

Bydlení v soudobém městě
architektonicko urbanistická studie využití Kohnovy cihelny v Brně

Zadání diplomové práce:

Areál někdejší Kohnovy cihelny je jedním ze známých brněnských „brownfieldů“. Svou polohou - nedaleko centra města a přitom tak trochu stranou, v hůře přístupném území na okraji zahrádkářské kolonie a na úpatí Červeného kopce, národní kulturní památky, je předurčen pro experimenty s různými aktuálními formami bydlení.

V návaznosti na předdiplomní urbanistickou a teoretickou studii věnovanou současným trendům a potřebám bydlení a analýzu a ideovou variantní studii předmětného území navrhnete na nevyužitých plochách areálu, a případně také v navazujícím území, obytný soubor se základním občanským vybavením. Vybrané části urbanistického návrhu doložte architektonickými studiemi charakteristických obytných objektů. V rámci širších vztahů dokumentuje začlenění souboru do urbanistické struktury Brna. Respektujte hodnoty místa a rozvojový potenciál území. Zároveň také hledejte urbanistické a architektonické možnosti řešení aktuálních sociálních otázek bydlení.

Rozsah grafických prací:

Diplomní práce bude obsahovat zejména:

- situaci širších vztahů s napojením areálu na systém funkčního využití a komunikační síť Brna (měřítko 1:5000);
- komplexní urbanistický návrh areálu Kohnovy cihelny a souvisejícího území (měřítko 1:1000);
- archit. a objem. řešení vybraných charakt. objektů - půdorysy, pohledy a řezy (měřítko 1:200);
- fyzický model celého řešeného a souvisejícího území (měřítko 1:1000);
- perspektivní pohledy/vizualizace dokumentující řešení charakteristických urbánních prostorů (ulice, náměstí, dvory);
- stručnou průvodní zprávu s vysvětlením ideje návrhu a základními plošnými a objemovými ukazateli.

V odůvodněných případech, v případě potřeby přehlednější prezentace, lze volit jiná měřítka zobrazení.

Seznam odborné literatury:

Architecture of Change : Sustainability and Humanity in the Built Environment . Edited by Kristin and Lukas Feireiss. Berlin : [s.n.], 2008. 304 p. ISBN 978-3-89955-211-9.

BOEIJENGA, Jelte; MENSINK, Jeroen. Vinex atlas. Rotterdam : Studio Joost Brootens, 2008, ISBN: 304 p. 978-90-6450-594-2.

FERNÁNDEZ PER, Aurora; ARPA, Javier. Density projects : 36 new concepts on collective housing. Vitoria-Gasteiz (Spain) : A+t ediciones, 2007. 397 s. ISBN 978-84-612-1335-1.

FRENCH, Hilary. New Urban Husing. London : Laurence King Publishing, 2006. 192 p. ISBN 987-1-85669-454-4.

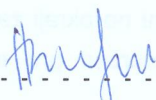
GEHL, Jan. Cities for People . 1 ed. Copenagen : 2010. ISBN 978-159726-573-7.

KRIER, Léon. Architektura - volba nebo osud. Praha : Academia, 2001. 189 s. ISBN 80-200-0012-7.

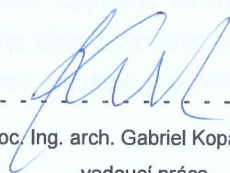
Termín zadání diplomové práce: 20. 2. 2017

Termín odevzdání diplomové práce: 15. 5. 2017

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Anna Vazhnenko
student(ka)

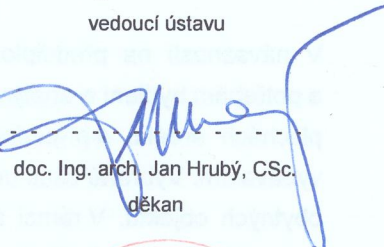

doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Karel Havliš
vedoucí ústavu

V Brně, dne 20. 2. 2017

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

ÚVOD

Projekt byl zpracován v rámci diplomové práce ve ateliéru "Bydlení v soudobém městě" na ústavu urbanismu pod vedením doc. Ing. arch. Gabriela Kopáčíka, Dr.

Mezi charakteristické znaky dnešní společnosti patří především prudký rytmus života, mobilita lidí, změna způsobu života a sociálních scénářů.

V současné době, v době informační společnosti, lidský život je těsně spojen s rozvojem informačních a výrobních technologií (např. teď lidé nejsou připoutáni k pracovnímu místu a je úplně běžné pracovat odkudkoli).

Rozvoj měst a osídlení je ovlivněn, mimo životního způsobu, vysokým a stále rostoucím stupněm urbanizace, globalizace, rostoucí devastace životního prostředí. Mění se demografická skladba a sociální struktura obyvatel.

Společnost se neustále mění tak intenzivně, že budovy se sráží s novými požadavky, které by měly být schopné splnit.

MOTIVACE STUDIA

Akademická motivace této diplomové práce především vychází ze snažení pochopit jak se mění nebo jak se musí proměnit přístup k projektování bydlení ve dnešní době a taky ze snažení pochopit jak vytvořit kvalitní návrh odpovídající současným trendům a potřebám bydlení.

Co se týče osobní motivace, jedním z prvních nápadů byl zpracovat toto téma v kontextu Ukrajiny, odkud pocházím. Ale z mnoha dobrých důvodů jsem konečně rozhodla využít příležitost pracovat v kontextu Brna a jsem jista, že tu zkušenost se mi podaří uplatnit v mé další praxi, pravděpodobně i v Ukrajině.

VYMEZENÍ PROBLEMATIKY

KONTEKST

Brno je počtem obyvatel i rozlohou druhé největší město v České republice. Město má poměrně rozmanité přírodní zázemí a mírné klima, což je dáno jeho polohou mezi Česko-moravskou vrchovinou a nížinami jižní Moravy.

Struktura města je radiálně koncentrická, místy asymetrická, jádrem města slouží původně historické centrum města, železnice je umístěna na jižní hraně historického jádra. Růst města se rozrůstá především po radiálách.

Současné problémy rozvoje města Brna: suburbanizační tendence, problémy dopravy, problematika městských částí, kritické uzly ve středu města, brownfields ve městě, železniční uzel.

V Brně je možné sledovat rysy post-industrialního města s velkým počtem nevyužívaných průmyslových areálů.

Jedním z takových brownfields je i areál bývalé Kohnovy cihelny, který i byl vybrán pro zpracování v této diplomové práci. Areál bývalé Kohnovy cihelny leží na pozemcích, které náležejí z části ke katastrálnímu území Bohunice, z části pak ke katastrálnímu území Štýřice, a je velmi atraktivním územím pro rozvoj.

KRIZE BYDLENÍ

Existují dvě krize bydlení. V jednom případě jde o čisté přežití. V druhém o tom, v jaké společnosti chceme žít a co tato společnost upřednostňuje.

V jakých prostorech se lidé chtějí setkat, kde chtějí být v soukromí a kde v společenství, jak toto definuje soukromí a veřejnost obecně, a v jaké podobě nové prostory pro to mohou uskutečnit.

Niklas Maak, "Living Complex: From Zombie City to the New Communal"

PROBLEMATIKA / CÍL

Cílem této diplomové práce je zejména hledání urbanistických a architektonických možností řešení aktuálních otázek bydlení.

VÝZKUM

OTÁZKY A CÍLE VÝZKUMU

Současné trendy a potřeby bydlení.

METODY

V rámci prací předdiplomové práce jsem provedla rozsáhlý přehled literatury, článků, a taky videí z konference o budoucnosti bydlení.

Zároveň jsem vypracovala analýzy území a ověřovací urbanistické studie areálu bývalé Kohnovy cihelny.

TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Jedním z nejvíce inspirujících zdrojů při zpracování této práce byla pro mě kniha "Living complex From Zombie City to the New Communal" Niklas Maak. Ve své knížce velmi přesně vyhodnocuje přístupy k navrhování bydlení ve dnešní době (většinou v kontextu Německa) a zároveň ponouká k hledání dalších cest.

SOUČASNÉ TRENDY A POTŘEBY BYDLENÍ VE MĚSTĚ

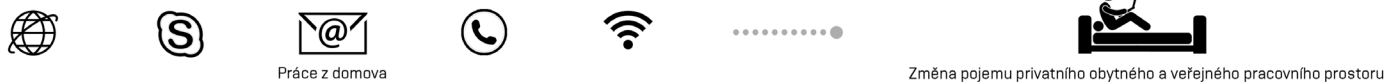
Existují dvě krize bydlení. V jednom případě jde o čisté přežití. V druhém o tom, v jaké společnosti chceme žít a co tato společnost upřednostňuje. V jakých prostorech se lidé chtějí setkat, kde chtějí být v soukromí a kde v společenství, jak toto definuje soukromí a veřejnost obecně, a v jaké podobě nové prostory pro to mohou uskutečnit.

Niklas Maak, "Living Complex: From Zombie City to the New Communal"

ZMĚNA SOCIALNÍCH SCÉNÁŘŮ

VLIV TECHNOLOGIÍ NA ZPŮSOB ŽIVOTA

CENOVĚ DOSTUPNÉ BYDLENÍ

FLEXIBILITA, ADAPTABILITA

Společnost se mění tak rychle, že budovy čelí novým požadavkům, které by měly být schopny splnit. Bydlení a práce se však stále více a více slučují dohromady během posledních desetiletí. Tyto trendy vyžadují nové formy prostorů pro bydlení/práci, a budovy, které se umožňují kombinací funkcí nebo změny funkce.

URBANISTICKÉ A ARCHITEKTONICKÉ MOŽNOSTI ŘEŠENÍ AKTUALNÍCH OTÁZEK BYDLENÍ

Umožnit lidem, aby byli méně závislí na soukromých a státních developerech
Metoda 'zdola vzhůru' (bottom-up strategies)

Sdílené bydlení - skupina investorů, napr. mladé lidi, které mají možnost investovat v menší bytový dům s menšími byty, avšak s volným přístupem k společnému prostoru v přízemí

Privátní investor, který má možnost investovat v menší bytový dům s možností pronajmu bytových a nebytových prostorů / s možností využití přízemí pro vlastní kancelář / dílnu

Sdílené bydlení - skupina investorů, napr. několik rodin s dětmi, které mají možnost investovat v menší bytový dům, navržený speciálně pro potřeby obyvatel s možností využití přízemí pro vlastní školku